

UNIwersytet Warszawski

Protokół posiedzenia Rady Naukowej Dziedzin z dnia 10 marca 2022 r.

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Rady Naukowej Dziedzin otworzyła zdalne posiedzenie, powitała członków oraz gości, po czym poinformowała zgromadzonych o nagrywaniu spotkania do celów protokolarnych. Następnie prof. Grażyna Romańczuk-Woroniecka sprawdziła listę obecności i stwierdziła osiągnięcie kworum.

2. Przyjęcie porządku posiedzenia

Po upewnieniu się, że nie ma uwag do przedstawionego porządku posiedzenia prof. G. Romańczuk-Woroniecka zarządziła przeprowadzenie głosownia jawnego w programie Ankieter. W wyniku głosownia przyjęto porządek posiedzenia stosunkiem głosów: 16 oddanych, 16 za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

3. Przyjęcie protokołu posiedzeń z 13 stycznia 2022 r.

Przewodnicząca poprosiła o zgłaszanie uwag do treści protokołu. W związku z brakiem zgłoszeń zarządzono przeprowadzenie głosowania jawnego, w wyniku którego przyjęto Protokół posiedzenia z dnia 13 stycznia 2022 r., stosunkiem głosów: 20 oddanych, 20 za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

4. Wyznaczenie promotorów w postępowaniu w sprawie nadania mgr. Radosławowi Piastowi stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych.

Prof. Romańczuk-Woroniecka poprosiła o zabranie głosu reprezentantów w Radzie dyscyplin wskazanych przez kandydata we wniosku. Przewodnicząca zwróciła się z prośbą o potwierdzenie interdyscyplinarności przedmiotu badań. Prof. dr hab. Paweł Golik – reprezentant nauk biologicznych – nie miał wątpliwości co do spełniania warunku wielodyscyplinowości, zarówno co do przedmiotu badań, jak i metodologii, które zostały przedstawione we wniosku o wyznaczenie promotorów. Prof. Golik stwierdził, że jest to doskonały przykład znajdujący się dokładnie na granicy biologii i chemii. Prof. Koźmiński potwierdził słowa poprzednika, odniósł się krytycznie jedynie do warstwy językowej wniosku, żywiąc jednocześnie nadzieję na wyższą jakość treści samej rozprawy doktorskiej.

Dr hab. Hanna Schreiber stwierdziła, że sposób sformułowania wniosku podoba jej się, ponieważ kandydat odnosi się w nim do aspektu tożsamości badacza. Osobom prowadzącym badania wielodyscyplinowe niezwykle trudno przypisać swoją pracę

do określonej dyscypliny. Między innymi z tego powodu kandydaci prowadzący badania na pograniczu dyscyplin powinni mieć zapewnione niedyskryminujące warunki.

Następnie przedstawiono sylwetki naukowe kandydatów na promotorów. Prof. Golik omówił dokonania prof. dr. hab. Macieja Garstki, zaś prof. Koźmiński odniósł się do obszaru badawczego prac prof. dr. hab. Aleksandry Misickiej-Kęsik.

Przewodnicząca zarządziła przeprowadzenie głosowania tajnego w programie ankieter, w wyniku którego Rada Naukowa Dziedzin przyjęła uchwałę w sprawie wyznaczenia promotorów w postępowaniu w sprawie nadania mgr. Radosławowi Piastowi stopnia doktora.

Głosowanie w sprawie wyznaczenia prof. dr. hab. Aleksandry Misickiej-Kęsik

głosy oddane	głosy za	głosy przeciw	wstrzymujących się
20	20	0	0

Głosowanie w sprawie wyznaczenia prof. dr. hab. Macieja Garstki

głosy oddane	głosy za	głosy przeciw	wstrzymujących się
18	18	0	0

5. Programy doktorskie Artes Liberales

Przewodnicząca oddała głos prof. dr. hab. Jerzemu Axerowi – dyrektorowi Kolegium Artes Liberales.

Na wstępie prof. Axer zwrócił uwagę na ważkość słów dr. hab. Schreiber o wadze poczucia tożsamości i uczciwości wewnętrznej doktorantów przygotowujących rozprawy, których nie sposób przypisać do określonej dyscypliny. Prelegent omówił trudności w dyplomowaniu. Droga badaczy międzydziedzinowych jest z reguły znacznie trudniejsza, jednak z przyczyn prawnych nie można odzwierciedlić tego faktu na wyżej wymienionym dokumencie.

W dalszej części przemowy prof. Axer przedstawił swoje doświadczenia na omawianym polu, które zostały przedstawione z perspektywy osoby odpowiedzialnej za próbę systemowego wprowadzenia w polskich warunkach interdyscyplinarnych oraz międzydziedzinowych studiów doktoranckich. Jest to zadanie niezwykle trudne w obowiązującym stanie prawnym, który wyklucza nadawanie stopnia doktora osobom prowadzącym badania międzydziedzinowe. Prelegent omówił sposób, w jaki udało się zorganizować kształcenie, którego przedmiot wykraczał poza granice dyscyplin i niekiedy dziedzin. Zastosowane rozwiązania, które prof. Axer wraz z prof. Markiem Konarzewskim opisali w książce „Ekologia interdyscyplinarności”, w obowiązującym stanie prawnym są już całkowicie nieaktualne. Następnie członkowie Rady wysłuchali informacji o programie „Natura – kultura” działającym w ramach Kolegium Artes Liberales. Wszyscy jego uczestnicy, pracujący w dużym zespole badaczy, mają szanse na obronę prac w terminie, przy czym jakość doktoratów jest bardzo wysoka. Dysertacje powinny być złożone pomiędzy czerwcem 2022 roku a jesienią roku kolejnego. Część postępowań powinna być prowadzona przez Radę Naukową Dziedzin, bowiem doktoraty te z założenia miały być interdyscyplinarne. Następnie prof. Axer wraz z prof. Golikiem omówili przypadek doktoratu z pogranicza biologii oraz psychologii. W opinii mówców wręczenie dyplomu w tylko jednej z wymienionych dyscyplin byłoby krzywdzące

w obliczu ogromu pracy włożonej w badania, których część zostałyby pominięta w procedurze nadania stopnia. Dyrektor Kolegium Artes Liberales stwierdził, że podobnych przypadków w ramach omawianego programu jest wiele, po czym scharakteryzował kilka z nich, skupiając się szczególnie na kwestii interdyscyplinarności. Prelegent stwierdził, że istnieje pilna potrzeba stworzenia warunków do pracy dla takich naukowców, po czym dodał, że właśnie w Radzie Naukowej Dziedzin pokłada wielkie nadzieje na poprawę sytuacji. Niepowodzenie w tym zakresie oznaczałoby dla Uniwersytetu rezygnację z pracy wielu wybitnych naukowców. Następnie prof. Axer wyraził opinię o absurdalności pomysłu losowania recenzentów oraz promotorów w postępowaniach doktorskich z puli centralnej. Krytyczne słowa padły również w kontekście konieczności przeprowadzania egzaminów potwierdzających efekty uczenia się na poziomie 8 PRK.

Prof. Grażyna Romańczuk-Woroniecka poinformowała zgromadzonych o braku możliwości – w obecnym stanie prawnym – wydawania suplementów do dyplomów doktorskich. Następnie Przewodnicząca rozpoczęła dyskusję.

1) Dr hab. Barbara Arciszewska – jako przedstawicielka Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Sztuce zapewniła o przychylnym podejściu do transdyscyplinarnych doktoratów z Artes Liberales, które trafiają do wymienionego wyżej organu; przy czym sprawy te wiążą się z pewną bezradnością organu wobec tego typu zagadnień. Powodem jest brak ekspertów we wszystkich dyscyplinach rozprawy. Dr hab. Arciszewska przedstawiła propozycję utworzenia bazy recenzentów, którzy mogliby podjąć się oceny doktoratów międzydyscyplinowych.

W toku późniejszej dyskusji uznano, że recenzentów powinno się dobierać do określonej tematyki pracy, w związku z czym opracowanie takiej bazy nie przyniosłoby korzyści.

2) Prof. dr hab. Katarzyna Pachniak – zapewniła, że RND Nauki o Kulturze i Religii również chętnie przyjmuje omawiane doktoraty.

3) Dr hab. Hanna Schreiber – jako wychowanka MISH zwróciła uwagę na odpowiedzialność moralną Rady. Nie można dopuścić do skrzywdzenia kandydatów i złamania przekonania, że warto uprawiać ryzykancką naukę.

4) Prof. dr hab. Jerzy Axer – podziękował przedmówczyniom, po czym dodał, że prawno-formalne ustalenia mają tylko nie przeszkadzać. Konieczne jest znalezienie drogi dla doktorantów z Artes Liberales, którzy już za kilka miesięcy zaczną składać rozprawy. Być może nastał czas na stworzenie alternatywnego systemu. Rada powinna opracować wewnętrzne warunki, które nie będą krzywdzące dla kandydatów.

5) Prof. dr hab. Ewa Szczęsna – zwróciła się do prof. Axera o udzielenie poparcia dla treści pisma przewodniego, które Rada zamierza wysłać w celu zainicjowania zmian w aktualnym stanie prawnym. Wyraziła sprzeciw wobec koncepcji losowania recenzentów (dobór recenzentów powinien być merytoryczny a nie losowy).

6) Prof. dr hab. Konrad Osajda – wszelkie instytucje posiadające uprawnienia do nadawania stopni powinny słać pisma w sprawie nowelizacji ustawy umożliwiającej międzydziedzinowe nadawanie stopni. Prof. Osajda przedstawił następujące pomysły rozwiązania diskutowanego problemu. Pierwsza propozycja dotyczyła jednoczesnego nadawania dwóch stopni – analogicznie do praktykowanej procedury wspólnego nadawania stopni co-tutelle – na podstawie dwóch wersji rozprawy opartej na jednym

rdzeniu badań. Należałoby się zastanowić, czy UW nie powinien opracować niezależnego od regulacji normatywnych dokumentu certyfikującego zakres badań przeprowadzonych w doktoracie. Trzecia propozycja dotyczyła organizacji spotkania przedstawicieli rad naukowych dyscyplin, na którym przygotowano by te organy do procedowania doktoratów międzydziedzinowych.

7) Prof. dr hab. Grażyna Romańczuk-Woroniecka – wyraziła prośbę do obecnego na posiedzeniu Prorektora UW ds. badań o włącznie przedstawicieli tego organu w proces nowelizacji uchwały w sprawie nadawania stopni.

8) Prof. dr hab. Zygmunt Lalak zapewnił, że w pracach nad nowelizacją zadbano o interesy Rady Naukowej Dziedzin. Szerokie konsultacje z Przewodniczącymi rad dyscyplin prowadzone były jeszcze przed powołaniem Rady Naukowej Dziedzin. Prorektor UW ds. badań przedstawił również członkom Rady planowane zmiany w przepisach prawa dotyczących nadawania stopni naukowych. Prof. Lalak odniósł się również do pomysłu prof. Osajdy dotyczącego nadania stopnia naukowego w dwóch dyscyplinach na podstawie dwóch wersji rozprawy, twierdząc, że takie rozwiązanie nie zostanie zaakceptowane przez Radę Doskonałości Naukowej. Według obowiązujących przepisów za jedno dzieło można uzyskać jeden stopień doktora.

6. Przyjęcie kryteriów kwalifikacji rozprawy doktorskiej do procedowania przez Radę Naukową Dziedzin oraz Zasad przeprowadzania egzaminów

Prof. Romańczuk-Woroniecka złożyła podziękowania wszystkim osobom, które wzięły udział w procesie redagowania dokumentu, po czym przedstawiła Radzie jego treść. Dokument stanowi katalog miękkich zasad, którymi Rada Naukowa Dziedzin będzie się kierować w procedowaniu doktoratów międzydyscyplinowych. Przewodnicząca zachęciła do zgłaszania uwag do treści dokumentu. W związku z brakiem zgłoszeń prof. Romańczuk-Woroniecka zarządziła przeprowadzenie głosownia tajnego w programie Ankieter. W wyniku głosownia Rada Naukowa Dziedzin przyjęła Kryteria kwalifikacji rozprawy doktorskiej do procedowania przez Radę Naukową Dziedzin oraz Zasady przeprowadzania egzaminów, stosunkiem głosów: 17 głosów oddanych, 17 za, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się.

7. Wskazanie członków zespołu kwalifikacyjnego Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej

Prof. Romańczuk-Woroniecka przedstawiła kandydatury prof. dr. hab. Piotra Rybki oraz prof. dr. hab. Jerzego Tyszkiewicza, którzy byli członkami zespołu kwalifikacyjnego MSD również w poprzedniej kadencji. Następnie Przewodnicząca zachęciła do zgłaszania kolejnych kandydatur przez członków Rady. W związku z brakiem zgłoszeń przeprowadzono głosowanie tajne w programie Ankieter, w wyniku którego **Rada Naukowa Dziedzin przyjęła uchwałę w sprawie wskazania członków zespołu kwalifikacyjnego Międzydziedzinowej Szkoły Doktorskiej.**

Głosowanie w sprawie wskazania prof. dr. hab. Piotra Rybki

głosy oddane	głosy za	głosy przeciw	wstrzymujących się
15	13	0	2

Głosowanie w sprawie wskazania prof. dr. hab. Jerzego Tyszkiewicza

głosy oddane	głosy za	głosy przeciw	wstrzymujących się
--------------	----------	---------------	--------------------

14	13	0	1
----	----	---	---

8. Petycja do Ministerstwa w sprawie nowelizacji przepisów w zakresie międzydziedzinowego nadawania stopni naukowych

Przewodnicząca oddała głos prof. dr hab. Ewie Szczęsnej, która w pierwszych słowach podziękowała prof. Osajdzie za trafne propozycje korekty (zwłaszcza prawniczej) wniesione do treści pisma. Następnie prof. Szczęsna przeczytała petycję, opatrując komentarzem ostatnio wprowadzone zmiany.

W dyskusji udział wzięli:

- 1) prof. Osajda zasugerował usunięcie z treści wzmianki o tytule naukowym, ponieważ nie leży to w zakresie kompetencji Rady Naukowej Dziedzin.
- 2) Dr hab. Schreiber stwierdziła, że można odnieść wrażenie, że proponowane zmiany potrzebne są wąskiej i bardzo specyficznej grupie osób, co nie jest zgodne z prawdą. Sprawę należy przedstawić jako wynikającą z globalnego trendu nauki. Powinno się zmobilizować inne uczelnie oraz ich organy odpowiedzialne za nadawanie stopni do podjęcia podobnych działań. Ponadto dr hab. Schreiber zwróciła uwagę na kryterium III parametryzacji, w którym należy wykazać, czy badania miały charakter interdyscyplinarny. Można uznać, że istnieje oczekiwanie ze strony ministerstwa, aby prowadzić badania interdyscyplinarne, co nie znajduje odzwierciedlenia w przepisach.
- 3) Prof. Axer poinformował o próbie zidentyfikowania organów analogicznych do Rady Naukowej Dziedzin, co zakończyło się niepowodzeniem.
- 4) Prof. Golik przedstawił przykłady prowadzonych międzydziedzinowych badań – między innymi w zakresie paleogenetyki czy archeogenetyki, na polu których odnoszone są duże sukcesy naukowe. Badania te prowadzone są również na Uniwersytecie Warszawskim w Centrum Nowych Technologii. Ponadto prof. Golik podał przykład łączenia dziedzin nauki na granicy neurologii, psychologii i filozofii. Uzasadnienie konieczności zmiany przepisów powinno się oprzeć na aktualnym obrazie nauki, której nie sposób wtłoczyć w ciasny podział zaproponowany przez ministerstwo.
- 5) Prof. Romańczuk-Woroniecka zapowiedziała kontynuację prac nad treścią pisma, na co uzyskała aprobatę Rady. Dalsza dyskusja będzie miała charakter korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk.

9. Sprawy bieżące i wolne wnioski

Spraw bieżących i wolnych wniosków nie zgłoszono, wobec czego Przewodnicząca zakończyła posiedzenie.

sporządził: Piotr Popow

Przewodnicząca Rady Naukowej Dziedzin: *G. Romańczuk-Woroniecka*